

TARTALOMMUTATÓ.

ELSŐ KÖTET ELSŐ FELE.

Bevezetés.

	Oldal
1. §. A közigazgatás fogalma	1
2. §. A közigazgatási jog fogalma	8
3. §. A közigazgatási jog forrásai (<i>Függelék 1. p.</i>).....	14

Alapfogalmak.

4. §. A közigazgatás törvényszerűsége	24
5. §. A közigazgatási jogviszony	27
6. §. A közigazgatási alanyi jogok	29
7. §. A közigazgatási aktus	33
8. §. A közigazgatási bíráskodás	41
9. §. A hatásköri bíráskodás	44
10. §. Közigazgatásjogi kártérítési kötelezettség.....	46
11. §. A közigazgatási közintézmények	50
12. §. A közvagyon	56

A magyar közigazgatási jog általános része.

Első fejezet.

A magyar közigazgatás szervezete.

13. §. A magyar közigazgatás szervezeteéről általában	62
---	----

A) A magyar közigazgatás központi szervei.

14. §. Őfelsége Magyarország Apostoli Királya.....	66
15. §. Horthy Miklós, Magyarország kormányzója	67
16. §. A felelős miniszteri kormány	71
17. §. A hatásköri bíróság	75
18. §. A m. kir. közigazgatási bíróság	79

L. A m. kir. közigazgatási bíróság szervezete (80). II. A m. kir. közigazgatási bíróság működése (82). III. A m. kir. közigazgatási bíróság illetéksége és hatásköre (84). IV. A m. kir. közigazgatási bíróság előtti eljárás perrendje (87). V. A közigazgatási bíróság ítéleteinek jogereje (97).

B) A magyar közigazgatás közép- és alsófokú szervei.

A törvényhatóságok.

19. §.	A törvényhatóságokról általában	99
20. §.	A törvényhatóságok területe	100
21. §.	A törvényhatóságok hatásköre, a törvényhatósági önkormányzat lényege	103
	I. A törvényhatóságok hatásköréről általában (103). II. A törvényhatósági önkormányzat fogalma (104). III. A törvényhatóságok átruházott hatásköre (105). IV. A törvényhatóságok politikai hatásköre (106). V. A kormánynak a törvényhatóságokkal szemben gyakorolható felügyeleti és ellenőrzési joga (106). VI. A törvényhatóságok önkormányzati jogának közigazgatási bírói védelme (108). VII. A középfokú kormányhatósági közigazgatási szervek és a törvényhatóságok egymáshoz való viszonya (110).	
22. §.	A törvényhatóságok szabályrendeletalkotási joga	110
23. §.	A törvényhatósági határozatok	113
24. §.	A törvényhatóságok háztartásának ügye	114
25. §.	A törvényhatóságok szerveiről általában	115
26. §.	A törvényhatósági bizottság	115
	I. A törvényhatósági bizottság összetétele (115). II. A törvényhatósági bizottság közgyűlései (120). III. A törvényhatósági bizottság hatásköre (122).	
27. §.	A törvényhatósági választmányok és szakbizottságok	122
	I. Állandó választmány (122). II. Igazoló választmány (123). III. Állandó bíráló választmány (123). IV. A kijelölő választmány (123). V. A központi választmány (123). VI. A számonkérőszék (124). VII. A törvényhatósági egészségügyi bizottság (124). VIII. Szakbizottságok és küldöttségek (124).	
28. §.	A főispán	124
29. §.	A törvényhatóságok közegekről általában	127
30. §.	A nevezetesebb törvényhatósági közegekről és azok törvényes hatásköréről egyenként	129
	I. Az alispán (129). II. A főjegyző (130). III. A tiszti főügyész (131). IV. A főszolgabíró (131). V. A törvényhatósági város polgármestere (131). VI. A törvényhatósági város tanácsa (132).	
31. §.	A törvényhatósági tisztviselők választása	133
32. §.	A törvényhatósági közigazgatási bizottság (Függelék 2. p.)	134
	I. A törvényhatósági közigazgatási bizottság szervezete és működése (135). II. A törvényhatósági közigazgatási bizottság hatásköre (137). III. A törvényhatósági közigazgatási bizottság viszonya az államkormányhoz és a törvényhatósághoz (139).	
33. §.	Budapest székesfőváros közigazgatásának szervezete	140

A községek.

34. §.	A községekről általában	147
35. §.	A községek területe	148
	I. Új községek alakítása (149). II. Területrészek átcsatolása más községekhez (150). III. Községek egyesítése (151). IV. Községek átalakulása magasabb, illetőleg alacsonyabb szervezetűekké (152). V. A községi körök alakulása és változtatása (153).	
36. §.	A községek neve (Függelék 3. p.)	154
37. §.	A községek hatásköre, a községi önkormányzat lényege	154
38. §.	A községek szabályrendeletalkotási joga	157
39. §.	A községi határozatok	158

	Oldal
40. §. A községek háztartásának ügye.....	159
41. §. A községek szerveiről általában.....	159
42. §. A községi képviselőtestület	159
I. A községi képviselőtestület összetétele (159). II. A községi képviselőtestület gyűlései (163).	
43. §. Az igazoló választmány	165
44. §. A községi előljáráóság.....	165
I. A községi előljáráóságáról általában (165). II. A községi előljáráók minősítése (166). III. A községi előljáráók alkalmazása (167). IV. A községi előljáráók szolgálati viszonyai (169).	
45. §. Néhány szó törvényhatósági és a községi közigazgatásunk reformjáról	170

Második fejezet.

A magyar közszolgalat joga.

46. §. A közszolgalati jogviszony fogalma	172
47. §. A közszolgalati alkalmazott és a szolgálati pragmatika fogalma	175
48. §. A közszolgalati jogviszonykeletkezése és megszűnése (<i>Függelék 4. és 5. p.</i>)	180
I. A közszolgalatban való alkalmazás általános kellékei (181). II. A közszolgalatban való alkalmazás különös kellékei (183). III. Elsőbbségi igény a közszolgalatban való alkalmazásra (189). IV. A közszolgalatban való alkalmazás módjára vonatkozó rendelkezések (190). V. A közszolgalati jogviszony megszűnése (193).	
49. §. A közszolgalati jogviszonyból eredő kötelezettségek	194
I. A magyar közszolgalati alkalmazottak általános kötelezettségei (195). II. A közszolgalati alkalmazottak fegyelmi felelőssége (201). III. A közszolgalati alkalmazottak büntetőjogi felelőssége (215). IV. A közszolgalati alkalmazottak magánjogi felelőssége (216).	
50. §. A közszolgalati jogviszonyból eredő jogosítványok.....	221
I. Címzés (221). II. A közszolgalati alkalmazottak személyének büntetőjogi védelme (221). III. Cím, rang és jelleg (222). IV. Fizetési osztályba sorozás (223). V. Rangsor és összesített létszám (223). VI. Ki nevezés és előlépés (224). VII. A közszolgalati alkalmazottak illetményei (225). VIII. Napidíjak, utazási és átköltözködési illetmények (227). IX. A közszolgalati alkalmazottak kedvezményei (228).	
51. §. A közszolgalati alkalmazottak nyugdíjügye.....	231
I. A nyugdíj (232). II.*Az özvegyi nyugdíj (239). III. Az árvák ellátása (242).	

Harmadik fejezet.

A közigazgatási hatóságok előtti eljárás.

52. §. A közigazgatási hatóságok előtti eljárásról általában.....	243
53. §. A közigazgatási hatóságok előtti eljárás a magyar tételes közigazgatási jogban	245
54. §. A közigazgatási ügyvitel rendje	251
55. §. A magyar közigazgatási eljárás nyelve.....	252

Negyedik fejezet.

A közigazgatási végrehajtás.

56. §. A közigazgatási végrehajtásról általában.....	255
57. §. A közigazgatási végrehajtás a magyar tételes közigazgatási jogban	258

Ötödik fejezet.

A közigazgatási kihágások feletti büntetőbíráskodás.

(Rendőri büntetőbíráskodás.)

58. §.	A közigazgatási kihágások fogalma	259
59. §.	A közigazgatási kihágások elbírálására hivatott fórumok.....	261
60. §.	A közigazgatási kihágásokra vonatkozó jogforrások	263
61. §.	A kihágásokról szóló büntetőtörvénykönyv (1879: XL. t.-c.) nevezetesebb határozmányai	264
62. §.	A közigazgatási kihágásokra vonatkozó büntető eljárás (Függelék 6. p.)	267

A magyar közigazgatási jog különös része.**Belügyi közigazgatás.****ELSŐ CIM.****A fizikai és szociális élet közigazgatása.****A) A népesség nyilvántartása.**

63. §.	A statisztika ügyének közigazgatása.....	273
64. §.	Az anyakönyvi ügy közigazgatása.....	276

B) Népeségi rendtartás.

65. §.	Törvényesítés	282
66. §.	Örökbefogadás	283
67. §.	Nagykorúítás és kiskorúság meghosszabbítása	283
68. §.	Holtaknyilvántartás	284
69. §.	A hagyatéki közigazgatás	285
70. §.	A házassági ügy közigazgatása	287
71. §.	A név ügye.....	289
72. §.	A nemesség ügye	290
73. §.	A belső népforgalom irányítása a közigazgatás által (Függelék 7. és 8. p.)	292
	I. A belső népforgalom irányítása belföldi honosokat illetőleg (292).	
	II. A belső népmozgalom irányítása külföldieket illetőleg (294). III. A tartózkodási és a személyes szabadság korlátozásai a közrend fokozottabb biztosítása érdekében (295).	
74. §.	Útlevelügy (Függelék 9. p.).....	297
75. §.	A kivándorlási ügy közigazgatása (Függelék 10. p.).....	300
76. §.	Községi illetőség	302
77. §.	Honosság	306
78. §.	Az egyesületi ügy közigazgatása (Függelék 11. p.).....	306
	I. Az egyesületi ügy közigazgatásáról általában (306). II. Egyesületek alapításának engedélyezése (308). III. Az egyesületi alapszabályok általános kellékei (309). IV. Fiókegyesületek alakulása (312). V. Az egyesületek hatósági ellenőrzése (313). VI. A gyülekezések ügye (314).	
79. §.	Az alapítványi ügy közigazgatása.....	315

C) Népjóléti és szociális közigazgatás.

80. §.	Lakásügyi közigazgatás (Függelék 12. p.).....	320
81. §.	Közegészségügyi közigazgatás (Függelék 13. p.)	321
	I. A magyar közegészségügyi közigazgatás szervezete (322). II. A magyar közegészségügyi törvénynek egészségrendőri és egyéb, a közegészség	

előmozdítását célzó rendelkezései (325). III. Betegellátás és az azzal kapcsolatos intézmények és intézkedések (336).

82. §. A csecsemő- és gyermekvédelmi ügy közigazgatása 344
 I. A talált, hatóságilag elhagyottakká nyilvánított, valamint a közsegélyre szoruló gyermekekről való gondoskodás (344). II. A csecsemők és gyermekek egészségének hatósági védelme (346). III. A gyermekek és fiatalok erkölcsének hatósági védelme és a fiatalok bűnözők javító nevelése (347). (Függelék 14. p.)
83. §. A gyám- és gondnoksági ügy közigazgatásáról 348
 I. A gyám- és gondnoksági ügy közigazgatásának szervei (349). II. A gyám- és gondnoksági ügy közigazgatásának feladatai (354). III. A gyámügyi eljárás (359).
84. §. Szegényügyi közigazgatás (Függelék 15. p.) 360
85. §. A hadigondozási ügy közigazgatása (Függelék 16. p.) 362
86. §. Menekültügyi közigazgatás 363
87. §. A zálogházak ügye (Függelék 17. p.) 363
88. §. A munka ügyének közigazgatásáról általában 364
89. §. A magyar ipari, bányászati, kereskedelmi és közlekedési munkaügy közigazgatása (Függelék 18. p.) 366
 I. Munkaviszony, munkaszervezés, munkabér és munkarend (366). II. Munkaidő, munkaszünet (368). III. Munkásvédelem (370). IV. Iparfelügyelet (371). V. Ipari munkásbiztosítás (372). VI. Ipari munkaközvetítés (377). VII. Munkások szervezkedése (378). VIII. Munkaviszálly, munkásszabadság, békéltetés (379).
90. §. A tanoncokra és a házi eselédre vonatkozó különös határozmányok 380
91. §. A magyar mezőgazdasági munkaügy közigazgatása 382
 I. A mezőgazdasági munkaügyi közigazgatás szervezete (383). II. A mezőgazdasági munkaügyet szabályozó törvények (383). III. Mezőgazdasági munkásvédelmi intézkedések és munkásjóléti intézmények (386). (Függelék 19., 20. és 21. p.)
92. §. Nemzetközi munkaügyi szervezet (Függelék 22. p.) 388

D) Rendészeti közigazgatás.

93. §. A rendészeti közigazgatás fogalma, annak irányai és ezekről egyenként 390
94. §. A rendőri hatalom, annak diszkrecionárius jellege és korlátai 396
95. §. A rendőrhatalomok és rendőri közegek 398
96. §. A m. kir. állami rendőrség (Függelék 23. p.) 400
97. §. A m. kir. csendőrség (Függelék 24. p.) 410
98. §. A m. kir. folyamőrség 413
99. §. Katonai karhatalom igénybevétele a közrend és közbiztonság fenntartására 414
100. §. Kivételes intézkedések háború, valamint a közrendet veszélyeztető nagyobb népmozgalmak esetén 415
 I. A háború esetére szóló kivételes intézkedések (415). II. Kivételes intézkedések a közrendet veszélyeztető nagyobb népmozgalmak esetén (417).

ELSŐ KÖTET MÁSODIK FELE.

MÁSODIK CIM.

A szellemi élet közigazgatása.

A) A közoktatásügyi közigazgatás.

101. §. A kisdédóvás.....	421
102. §. Népoktatás	423
I. Az általános tankötelezettség (424). II. Népiskolák fentartásának joga, illetve kötelezettsége (424). III. Az elemi népiskolák szervezete (426). IV. Az elemi népiskolák működése (429). V. A gyogyepedagógiai kiegészítő iskola (432).	
103. §. Középfokú oktatás (<i>Függelék 25. p.</i>)	433
I. A középiskolák (433). II. A polgári iskola (436). III. Kisdédóvónó-, tanító- és tanítónőképző intézetek (437). IV. A polgári iskolai tanárképző (439). V. Felső kereskedelmi iskola (440).	
104. §. Felsőfokú oktatás	441
I. A tudományegyetemek (441). II. A budapesti kir. magyar tudományegyetemi közgazdaságtudományi kar (445). III. A m. kir. József-műegyetem (447).	
105. §. Szakoktatás (<i>Függelék 26. p.</i>)	448
I. Mezőgazdasági szakoktatás (448). II. Az erdészeti szakoktatás (450). III. Ipari, kereskedelmi és közlekedésügyi szakoktatás (451). IV. Művészeti szakoktatás (452). V. Katonai szakoktatás (453). VI. Egyéb hivatásokra előkészítő szakoktatás (454).	
106. §. Véleményező közoktatásügyi szaktanácsok.....	455
107. §. A testi nevelés ügye (<i>Függelék 27. p.</i>)	456

B) Az általános művelődés ügyének közigazgatása.

108. §. Az iskolán kívüli népművelés	457
109. §. A művészet ügye	458
110. §. A műemlékek ügye	459
111. §. A közgyűjtemények ügye	459
112. §. Tudomány, irodalom	460
113. §. A sajtó közigazgatási joga (<i>Függelék 28. p.</i>)	462
I. Sajtórendészet (463). II. Sajtójogi felelősség és sajtóeljárás (466). III. A sajtószabadság kivételes korlátozásáról (467).	

HARMADIK CIM.

Vallásügyi közigazgatás.

114. §. A vallás szabad gyakorlata. A bevett és elismert vallásfelekezetek között fennálló egyenjogúság és viszonyosság	471
115. §. A gyermekek vallásos neveltetéséről	475
116. §. A bevett és elismert vallásfelekezetek közjogi állásáról, illetőleg alkotmányáról	477
I. A római katolikus (latin, görög és örmény szertartású) egyház (477). II. A két evangélikus (református és ágostai hitvallású) egyház (481). III. A görögkeleti egyház (482). IV. Az unitárius egyház (484). V. Az izraeliták (485). VI. Az iszlám vallás (486). VII. A baptista felekezet (487). VIII. A törvényesen el nem ismert vallások (487).	
117. §. A lelkeszi jövedelem kiegészítése	488

NEGYEDIK CIM.

Oldal

A gazdasági élet közigazgatása.

Első fejezet.

Az őstermelés ügyének közigazgatása.

A) Mezőgazdasági közigazgatás.

118. §. A mezőgazdasági birtokviszonyok rendezése (Függelék 29. p.) 492
 I. Az úrbériség eltörlése és az ezzel kapcsolatos egyéb intézkedések (492). II. Tagosítás és arányosítás (493). III. A telepítések ügye (495). IV. A mezőgazdasági birtokreform (495). V. A földbirtok szabad forgalmának egyes törvényes korlátozásai (505). VI. A telekkönyv (506).
119. §. A magyar mezőgazdasági közigazgatás szervezete. Mezőgazdasági érdekképviseletek (Függelék 30. p.) 506
120. §. A mezőgazdasági birtokok használata (Függelék 31. p.) 509

B) Az állattenyésztés és állategészség ügyének közigazgatása.

121. §. Az állattenyésztés érdekeit előmozdító közigazgatásjogi rendelkezések (Függelék 32. p.) 519
122. §. Az állategészség ügyének közigazgatása 522
 I. A fertőző állatbetegségek behurcolásának a megakadályozása (523).
 II. A fertőző állatbetegségek fellépésének megelőzésére vonatkozó intézkedések (524). III. A fertőző állatbetegségek elfojtása és az elfojtó rendelkezések költségei (528). IV. Az állategészségügyi közigazgatás szervezete (529). V. Az állategészségügyi kihágások (531).

C) A vadászat ügyének közigazgatása.

123. §. A vadászat ügyének közigazgatására vonatkozó jogszabályok (Függelék 33. p.) 533

D) A halászat ügyének közigazgatása.

124. §. A halászat ügyének közigazgatására vonatkozó jogszabályok 536

E) Az erdészeti ügyének közigazgatása.

125. §. A magyar erdészeti közigazgatás szervezete (Függelék 34. p.) 540
126. §. Az erdők fentartása, az erdők használata és az erdők különös védelme 542
127. §. Az alföldi erdők telepítése és a fásítások létesítése, a kopárok beerdősítése 546
128. §. Némely erdők állami kezelésbe vétele, továbbá a közbirtokosságok és a volt úrbéreszek osztatlan erdőiben való gazdálkodás 548
129. §. Az erdei termékek szállítása 550
130. §. Az erdőrendészeti áthágások és az erdei kihágások 551

F) Vízügyi közigazgatás.

131. §. A magyar vízügyi közigazgatásra vonatkozó jogszabályok 553
 I. A vízjogi törvény általános (a magánjog körébe tartozó) határozmányai (554). II. A vízhasználatok (555). III. A vízi munkálatok (558). IV. A vízi szolgalmak (559). V. A vízi társulatok (560). VI. Vizrendőri intézkedések. Büntető határozatok (562). VII. A vízügyi közigazgatás hatóságai és szakközegei (563).

G) Bányászati közigazgatás.

132. §. A bányászati közigazgatás feladatai és annak szervezete 567
133. §. A bányászabadság fogalma, köre, bányajogosítványok, bányatulajdonban foglalt jogok és kötelezettségek, bányatársulatok 567

H) A kisajátítás ügye.

134. §. A kisajátításról általában 570
 135. §. A kisajátítás ügyének közigazgatására vonatkozó jogszabályok 573
 I. A kisajátítás fogalma és a kisajátítás tárgya (574). II. A kisajátítás esetei (575). III. A kisajátítás folyamata, illetve lebonyolítása (579).
 IV. A kártalanítás (581). V. Az ideiglenes kisajátítás (584).

Második fejezet.

Az ipar és kereskedelem ügyének közigazgatása.

136. §. A magyar iparügy közigazgatására vonatkozó jogszabályok (*Függelék 35. p.*) 587
 I. Az iparüzés fogalma, az iparok felosztása, az iparüzés általános és különös feltételei, iparjogosítvány (588). II. Az ipar gyakorlása (599).
 III. Az iparüzési jog elvonása és megszűnése (603). IV. Iparhatóságok (604). V. Az ipari érdekképviseletek (605). VI. Kihágások (607).
 137. §. Vándoripar (*Függelék 36. p.*) 608
 138. §. A házalókereskedés (*Függelék 37. p.*) 608
 139. §. Az ipari tulajdonjog védelme (*Függelék 38. p.*) 609
 I. A találmányi szabadalmak védelme (609). II. A védjegyek oltalma (612). III. Az ipari minták oltalma (613). IV. Az ipari tulajdon nemzetközi védelme (614).
 140. §. A vásár és piac ügye 616
 141. §. A tőzsdék és árverési csarnokok 617
 142. §. A mértékügy 622

Harmadik fejezet.

A forgalom közigazgatása.

143. §. A közutak ügyének közigazgatása 625
 I. A közutak osztályozása, építése, kezelése és fentartása (626). II. A vámokról (632). III. Az útügyi törvény büntetőhatározatai (633). IV. Budapest székesfőváros közútjai (634).
 144. §. A vasutak ügyének közigazgatásáról általában 634
 145. §. A magyar vasúti közigazgatásra vonatkozó jogszabályok 636
 I. A vasutak létesítése (637). II. A vasutak üzletvitele (644). III. A magyar vasúti közüzem szervezete (647). IV. A trianoni békeszerződésnek a magyar vasúti közigazgatást érintő fontosabb rendelkezései (649).
 146. §. A hajózás ügyének közigazgatása (*Függelék 39. p.*) 651
 147. §. Légi közlekedés ügyének közigazgatása (*Függelék 40. p.*) 655
 148. §. A m. kir. posta (*Függelék 41. p.*) 658
 149. §. A távíró, távbeszélő és rádió (*Függelék 41. p.*) 664

Igazságügyi közigazgatás.

150. §. A bíróságok (*Függelék 42., 43., 44., 45. és 46. p.*) 669
 I. A rendes bíróságok (669). II. A kivételes bíróságok (672). III. A különleges bíróságok (673). IV. Az önkormányzati bírósági szervek (676). V. A bíróságok szervezésére vonatkozó különleges jogszabályok (678). VI. A bíróságok hivatalos nyelve (680).
 151. §. A kir. ügyészségek 680
 152. §. A kir. közjegyzők 681

153. §. Az ügyvédség (<i>Függelék 47. p.</i>).....	Oldal 682
154. §. A szoros értelemben vett igazságügyi közigazgatás egyes ágairól különösen	683
I. Az igazságügyi orgánumok szervezése (683). II. A bíróságok és ügyészségek működésének felügyelete (684). III. Adminisztratív úton intézett egyes jogügyek (684). IV. A büntetések végrehajtása, valamint az ezzel összefüggő egyes feladatok ellátása (685).	

Hadügyi közigazgatás.

155. §. A trianoni békeszerződésnek a hadügyi közigazgatásra vonatkozó fontosabb határozmányai	687
156. §. A m. kir. honvédség vezérlete, vezénylete, belsejervezete és kiegészítése	688
I. A m. kir. honvédség vezérlete és vezénylete (688). II. A m. kir. honvédség szervezetéről általában (688). III. A m. kir. honvédség kiegészítése (689). IV. A tényleges szolgálat teljesítése. Elbocsátás (690). V. Katonai bíraskodás és fegyelmi fenyítő hatalom (691). VI. A m. kir. honvédség belső szervezete (692). VII. A m. kir. honvédség fegyverzete (694).	
157. §. Az általános hadkötelezettség.....	696
I. Az általános hadkötelezettségről általában (696). II. Az általános hadkötelezettség intézménye a volt osztrák-magyar monarchiában (697).	
158. §. A fegyveres erő érdekében rendszeresített természetbeni szolgáltatások	699
I. Katonai beszállásolás (700). II. Katonai előfogatok szolgáltatása (701).	
159. §. A hadiszükségletek biztosítása (<i>Függelék 48. p.</i>)	702
I. A hadiszolgáltatásokról (702). II. A lovak és járművek szolgáltatásáról (703).	
160. §. A nemzetek szövetsége egységokmányának azon határozmányai, amelyeknek hivatásuk volna Magyarország területi integritását garantálni	704

Külügyi közigazgatás.

161. §. A m. kir. külügyminiszter és a magyar külügyi közigazgatás külképviseleti hatóságai	707
162. §. A nemzetek szövetsége.....	712
<i>A közigazgatási jog irodalma</i>	714
<i>Függelék</i>	721